

Nr 154.

Av herrar **Andersson** i Björkäng och **Ericsson** i Näs, om slopande av sockerransoneringen för de enskilda hushållen.

Ehuru snart fyra år förflutit sedan det andra världskriget upphörde, äro alltjämt flera viktiga livsmedel underkastade ransonerings. Det gäller matfett, kött och fläsk samt socker. Enligt uppgifter som lämnats komma dessa ransoneringsar att bibehållas under avsevärd tid framåt. Folkhushållningsministern har icke gjort några antydningar om att lättnader vore att vänta under det kommande året. Enligt rapporten till Marshallorganisationen i Paris skulle ransoneringsar av de nämnda livsmedlen inte kunna avvecklas förrän i början på 1950-talet. Man frågar sig emellertid om den prognosen inte är alltför pessimistisk.

En ransoneringsar som borde kunna avskaffas är sockerransoneringsar. Till en början och under en övergångstid torde ransoneringsar emellertid böra slopas endast för de enskilda hushållen, medan tilldelningsar till övriga förbrukare såsom fabriker, bagerier, militären, sjukvårdsinrättningar och andra offentliga anstalter alltjämt borde kvoterats. Denna åtgärd måste vidtagas för att inte fabrikerne skola kunna fylla på sina lager, så att brist på socker momentant uppstår. Man skulle rent av kunna tänka sig en sänkning av sockertilldelningsar till fabriker, enär de enskilda hushållen öka sin förbrukningsar och då icke behöva köpa sockrade varor i samma utsträckning.

Läget beträffande produktion och konsumtion av socker synes vara följande. Produktionsar av råsocker uppgår för innevarande konsumtionsår till omkring 285 000 ton. Det medger en raffinerad mängd socker på ca 270 000 ton. Konsumtionsar uppskattas för enskilda hushåll med nuvarande ransoneringsar till 176 000 ton och med nuvarande tilldelningsar för övriga förbrukare till 117 000 ton eller sammanlagt 293 000 ton. Bristen kan med nuvarande sockerproduktionsar beräknas till 20 000—25 000 ton. Om ransoneringsar av socker avvecklas, kommer konsumtionsar med all säkerhet att stiga. Man torde kunna räkna med att ökningen i konsumtionsar blir omkring 80 000 ton. Vid fri konsumtion skulle det alltså uppstå en brist på ca 100 000 ton socker i jämförelse med nuvarande produktion. Om man emellertid räknar med fortsatt kvoteringsar av socker för andra förbrukare än de enskilda hushållen, torde underskottet bli 10 000 ton mindre.

Den brist som förmodligen skulle uppstå vid fri konsumtion måste täckas, och det kan ske antingen genom ökad produktion eller ökad import eller bägge dessa åtgärder i föreningsar. I följd odlades sockerbetor på en areal av 48 000 hektar. Om hela underskottet skulle täckas genom ökad inhemska

odling måste betarealen öka med omkring 17 000 hektar. Med nuvarande betpriser och rådande brist på arbetskraft äro utsikterna små till en ökning av betodlingen av denna storlek. Om priserna höjdes skulle detta utan tvivel stimulera jordbrukarna till ökad odling och samtidigt möjliggöra för odlarna att betala högre arbetslöner.

Emellertid torde man i varje fall under ett första år böra räkna med en viss import för att öka tillgången på socker inom landet. Världsproduktionen av socker har stigit så kraftigt, att någon knapphet på denna vara inte längre existerar på den internationella marknaden. Några svårigheter att köpa socker från utlandet föreligga således inte. Däremot är det en annan sak huruvida valuta kan anskaffas för dylika inköp eller om valuta bör användas för nämnda ändamål. Härvid bör framhållas att hårdvaluta icke behöver tas i anspråk för import av socker. Inköp kan nämligen ske till fördelaktiga priser från mjukvalutaländer, t. ex. länder inom det brittiska imperiet.

Med stöd av det anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära slopande av sockerransoneringen för de enskilda hushållen.

Stockholm den 21 januari 1949.

Karl Andersson

i Björkäng.

Gunnar Ericsson

i Näs.
